

VĀRTU vēstnesis

WWW.DZIESMINIEKUVARTI.LV • WWW.FACEBOOK.COM/DZIESMINIEKUVARTI

2018. gada MARTS Nr. 4

Popē jau *trešo reizi* vērsies VĀRTI

Top VĀRTU filma “Domāšanas saullēkts”

Jau labu laiku Dullo dauku festivāla VĀRTI rīkotājus neatstāj un neliek mieru kāda doma.

Vēl vairāk – tā urda un atgriežas ar jaunu sparū, ikreiz kad nolikta malā, plauktā – ne tagad.

Jau trešo reizi Popē vērsies VĀRTI, kuru aizsākums meklējams mirklī, kad četras spīšanas atsaucās Popes kalna saucienam – ir laiks!

Kopš tā mirkļa aiztecējis ne pārāk ilgs laika sprīdis, taču tas, ko šī atsaucšanās iekustināja – pamazām top neizmēram liels.

– Kur salikt vienuviet visu šo nepārtraukti jaudīgo un mainīgo procesu tā, lai tas ne tikai ved, bet arī – vedina?!

– Filmā!

Un doma bija ieradusies. Uz palikšanu.

Kad caur pirmo festivālu VĀRTI neticami ātri tika sasniegts arī pirmais mērķis – atrast Popes estrādei zudušo balsi – pērn lūkojām pēc jauna – atvērt Popes muižas aizmūrētās austrumu spārnu durvis. Līdz ar to ieradās arī Domāšanas saullēkta koncepts. Ieradās dullais Dauka.

Un ieradās ideja – šo ceļu iekausēt filmā “Domāšanas saullēkts”.

Viena no versijām – lai iegūtu resursu šīs filmas izveidei – bija meklēt tos Latvijas Televīzijas projektu konkursā “Latvijas kods. Latvija šodien”.

Šodien saņēmām konkursa rezultātus, kuri nav mums vēlīgi. Ehh! Bet – mēs ilgi nesukumstam. Priecājamies par tiem, kuri tika sadzirdēti un gaidīsim viņu stāstus TV ekrānos.

Bet mēs?

Mēs sakām paldies Latvijas televīzijas filmu konkursam par vienu spēcīgu impulsu turpināt ceļu uz filmu par VĀRTIEM. Nu jau pavisam citā jaudā.

Domāšanas saullēkts ir nemītīgs process, kurš iespējams vien – nemītīgi atceļot ļaužu prātā novilktais robežas, kuras iedala un sadala. Mums neiedalīja šobrīd naudas resursus. Nu un – kas par to? Mums iedalīja pārliecību turpināt.

– Vai saullēktu var apturēt? taujāja sev Dauka, konkursa rezultātus lasīdams.

– Var jau būt, ka var. Bet ne jau šādi! Un ne šovakar!

“... iet dullais Dauka bojā vai tomēr viņš nāk dzimt?” ar šādu jautājumu pērn senajā Popes pilskalnā izskanēja Kārļa Būmeistera mūzikas un Maijas Kalniņas dzejas koncertuzvedums “Laiks mūsu ir upe” un noslēdzās otrais Dullo dauku festivāls VĀRTI. Jautājums par Dauku turpinoši paliek atklāts, taču uz festivāla apmeklētāju un dalībnieku uzdoto jautājumu – vai būs arī trešie VĀRTI, rīkotājas – Kurzemes spīšanas – atbild: “Jā, vērsim un mūs atkal vērs!”

KAS IR KAS

VĀRTI – festivāls Popē. Notikums, kurā satiekas cilvēks, vieta un laiks.

Dullie daukas – festivāla rīkotāji, dalībnieki, apmeklētāji un atbalstītāji. Ikviens, kurš kaut reizi ir aizdomājies, kas ir aiz tā tālā horizonta, nebeidz izziņāt, uzdot jautājumus un radīt.

Kalns – Popes senais pilskalns. Kalns, kura saucienam pēc jaunās elpas un skanējuma reiz atsaucās četras spīšanas un turpina atsaukties aizvien jauni un jauni dullie daukas no tuvienes un tālienes.

Spīšanas – VĀRTU vērejas.

Domāšanas saullēkts – VĀRTU ceļa mērķis, ideja un vadmotīvs. Atrast Popes estrādes apklusušo balsi, atdot Popes muižai saullēktu, atgriezt muižas parka strautiņam spēku atkal plūst. Darīt vietas dzīvas. **Doties tālu, lai nokļūtu tuvu. Pašiem pie sevis un vienam pie otra.**

Dullo dauku festivāls VĀRTI Popē šovasar notiks 20.-22. jūlijā. Tie sāksies kā likumsakarīgs turpinājums iepriekšējiem, proti, šī gada festivāla VĀRTI tiks vērti reizē ar Maijas Kalniņas grāmatas “Adrese – tepat blakus” vākiem Popes Zirgu stallī. “Ja ilgāku laiku šāda doma mani vienkārši dažkārt apciemoja – izdot savu grāmatu, tad pērn pilskalnā sajutu – ka ir laiks. Vēlos vienā grāmatā apkopot visu, ko līdz šim esmu rakstījis un sajutusi pasaulē laižamu. Tas nebūs pieteikums pasaules literatūrā, tas būs mans sakāmais pasaulei,” par savu gaidāmo grāmatu stāsta Maija. Īpaši grāmatas atklāšanas svētkiem top koncertprogramma, kurā skanēs dažādu komponistu radītas dziesmas ar Maijas Kalniņas tekstiem. Tos, mūziķa Normunda Kalniņa aranžētus, izdziedās Liepājas teātra aktieri Viktors Ellers, Agnese Jēkabsone un Zanda Štrausa.

Festivāla notikumi turpināsies ar maģisku koncertu Popes senajā pilskalnā. VĀRTU rīkotāju aicināts, mūziķis, komponists un saksofona spēles virtuozs Artis Gāga ir gatavs nopūst putekļus no teju desmit gadus mierā dusējušām notīm, kurās iekodētas mūziķa radītās “Muzikālās impresijas. Zīmējumi debesīs”. Savulaik saņēmis divas Latvijas Mūzikas gada balvas kā labākā debija un kā labākais instrumentālais, filmu vai teātra mūzikas albums, šis darbs, tāpat kā Popes kalns, uz laiku nepelnīti pieklusis. VĀRTU rīkotājas ir gandarītas, ka festivāla apmeklētājiem būs tā unikālā iespēja to sadzirdēt un piedzīvot atdzimstam tieši Popes pilskalnā.

Dullo dauku festivāls VĀRTI nav iedomājams bez plašās Latvijas dziesminieku saimes klātbūtnes, tāpēc sestdiena, 21.jūlijs, visas dienas

garumā līdz pat nākamā rīta (š)ausmai – būs dziesminieku un dzejnieku diena, kurā savstarpēji atšķirīgos, bet vienojoši nepieradināmos dziesminiekus būs iespējams satikt un saklausīt gan par festivāla tradīciju kļuvušajos Tuvplānos muižas parkā, gan dziesminieku lielkoncertā, gan pie sadziedāšanās uguns kuriem. Šajā gadā festivāla norises vietu jau nedēļu pirms dullajiem daukām sāks dimdināt Austras Pumpures ideju turpinātāji Austrasbērni, kas Popē īpaši meistarklasē gatavosies koncertam VĀRTOS. Savus pieteikumus meistarklasei Austrasbērni un viņu draugi aicināti sūtīt: inese@austrasbiedriba.lv.

Svētdien, 22. jūlijā, festivāla trešā diena sāksies greznajā Popes muižas zālē, kur uz savu koncertu aicinās Nacionālā teātra aktieris, dziesminieks Juris Hiršs. Viņš Popē viesosies pirmo reizi un, kas zina, šajās barona fon Bēra muižas gaisotnes piepildītājās, greznajās zālēs satiks to pasaku un to pelnrušķīti, ar kuru kādā no savām dziesmām sarunājies: “Izpurini savus matus, penrušķīt, varbūt kāda sēkliņa no viņiem ārā krīt...”

Festivālu noslēgs mūziķi no Popes dienvidu māsas Liepājas – posfolka grupa “Zari”. Apvienības, kuru veido savstarpēji ļoti dažādi mūziķi, jauda un spēks izpaužas unikālā spējā vienā veselumā sakausēt seno dziesmu un mūsdienām aktuālu skanējumu.

Darbs pie dullo dauku festivāla VĀRTI satura izveides turpinās un, kā jau šim notikuma ierasts, tas tiks pabeigts vien tad, kad svētdienas pēcpusdienā rīkotājas dos zīmi, ka trešie VĀRTI izskanējuši, ka trešie VĀRTI aizvērti.

Teksts: Maija Kalniņa, zīmējums: Santagora.

VĀRTU *balss un atbalss*

JANA EGLE, dziesminiece

Pope. Vieta, kuras vārds pēdējos divos gados ieguvis jaunu skanējumu. Tas vairs neskan tikai kā četras skaņas, kā P-o-p-e, tas skan desmitiem dziesminieku balsīs, viņu dziesmu un sirdspukstu ritmā. Skan ne tikai latviešu, bet arī lietuviešu, krievu, romu valodās. Skan ģitārās, koklēs, akordeonos, stabulēs, džambās un varģānos. Skan stāvā lietū, miglā, tveicē, skan vakara krēslā, nakts vidus maģijā, rīta rasā un dienvidus možumā. Skan pie uguns, ūdens, zemes un gaisa. Skan iekšā ugunī, ūdenī, zemē un gaisā. Un skan no uguns, ūdens, zemes un gaisa. Tie nav buramvārdi, ko es te skaitu. Tā ir īstenība, kura jau ir notikusi. Popē. Un turpina notikt ikvienā, kurš tur ir bijis klāt. Dzesminieku kopā būšana vienam ar otru un ar saviem klausītājiem ļoti atšķiras no citiem festivāliem. Te dziesma iekļaujas vidē, sadziedas ar putniem virs galvas, bišu sanāšanu muižas pagalma liepā un ar vēja šalkām zālē un matos. Dzesminieka uzstāšanās dabiski liek pieklust, ieklausīties – gan dziesmā, gan sevī pašā. Saplūst ar patieso sevi, ar skaņu, ar vidi un telpu ap dziesmu. Un tās nav tikai dziesmas, katrs, kurš atvēris muti, atver arī pats sevi – atdodams un saņem-dams, tas ir tik trausli un spēcīgi vienlaikus. Tam vajadzīga īpaša vieta, kur justies droši, ka tu neiztukšosies, ka viss apkārt pastāvošais rezonēs uz tavu atvēršanos, atskaņosies un piepildīs tevi trīskārt. Un tāda ir Pope ar savu muižu, zirgu stalli un ar dzidri skanīgo estrādes amfiteātri. Un cilvēkiem, kuri siltām sirdīm, gaišiem prātiem un strādīgām, prasmīgām rokām par to visu tur rūpi.

ARTIS GĀGA, mūziķis

Zīmējumi debesīs (2007) ir Jūsu debijas albums, kurš ieguva divas Mūzikas gada balvas. Kā tas tapa?

Tas atnāca viegli un nepiespiesti. Kā viens no iedvesmas avotiem, – Siguldas daba ar plašajiem, tālajiem skatiem pāri Gaujas senlejai. Albumā centos būt maksimāli patiess pret sevi, parādot mūzikā visu, kas tajā laikā nodarbināja mani gan sajūtu, gan vērtību ziņā. Caur mūziku centos runāt par eksistenciālām lietām, par Dievišķo.

Festivāla rīkotāju uzrunāts, atgriežaties pie šī albuma, lai tas skaistā vasaras nakī izskanētu vēlreiz – Popes senajā pilskalnā.

Esmu mainījies gan sajūtu, gan dzīves pieredzes ziņā, bet būs ļoti interesanti sarakstītājā mūzikā ielikt jaunu saturu. Kompozīcijās liela vieta ir atvēlēta improvizācijai, kura vienmēr ir iešana nezināmajā, veidojot mūziku šajā brīdī. Tā savu aktualitāti nevar pazaudēt.

ILZE JERMOLA, pedagoģe:

Pilskalna koncerts “Laiks mūsu ir upe” bija maģisks. Gan mūzika, gan dzeja bija tik aizkustinoša, ka mani ievada pilnīgi citā realitātē, citā laikā. Brīnumaini! Tā ir pasaule, kurā gribas būt! Dullie daukas nepazūd, dullie daukas vairojas. Mūzika, dzeja un māksla pasauli dara labāku, skaistāku un dzīvotspējīgu!

JURIS HIRŠS, dziesminieks, aktieris

Popes muižas zālē, kurā pērn skanēja Ainas Kalnciemas klavesīns, šogad sauca Jūs. Atbildejāt: Tieku! Varu! Gribu!

Tāpēc, ka man Maija Kalniņa saistās ar Austrasbērniem un Austru Pumpuri, kura ir unikāla pasaules mērogā. Neesmu dzirdējis, ka kādai citai tautai tāda būtu! Pie Austras dziedāju no kādas 6.-7. klases. Sava darba dēļ nebiju Austras bērēs, bet 22. jūlijā – tieku, varu, gribu!

Caur Jūsu dziesmām pat skumji stāsti izskan gaiši, cilvēkiem mierinājumu sniedzoši. Kā Jums tas izdodas?

Es viņas rakstu gaismā! Gaismā nevis tumšā. Kad gaismas ir daudz, kad ir saule, tad sanāk! Bet, ja nopietni, – nezinu. Man ir ļoti daudz skaisti komplimenti teikti... Varbūt tāpēc, ka rakstīt mūziku nav mans pienākums, nav mans darbs. Man nav sevi jāpiespiež. Kā reiz teica režisors Oļģerts Kroders, – ar sliktu garastāvokli nedrīkst mākslu taisīt!

KĀRLIS BŪMEISTERS, mūziķis

Otro VĀRTU skaistais noslēgums – koncertstāsts “Laiks mūsu ir upe” Popes senajā pilskalnā, kurā pirmoreiz kopā izskanēja Jūsu, grupas Matters un dzejnieces Maijas Kalniņas piecu gadu kopā paveiktais. Kas ierakstījies sajūtu atmiņā?

Pirmais, kas ir iespiedies atmiņā, protams, ir pašas dziesmas. Jo, ticat vai nē, tā bija pirmā reize, kad arī mēs mūziķi, spēlējot programmu, cits caur citu sapratām, kas tad īsti ir radīts. Otrkārt atmiņā ir iespiedies siltais laiks un bezvējš, kas, acīmredzot, ļāva pašām dziesmām un sajūtām pacelties spārnos. Vismaz mums – tiem, kas uz skatuves.

Popē runā, ka Jūsu senči ir popiņi. Sauc pat uzvārdus, kuriem esat rada. Kas gan cits Jūs uz Popi būtu atvedis. Kā īsti ir?

Šis gan ir pārsteigums! Pēdējos pāris gadus, izravējis valsts arhīvus un līdzcilvēku atmiņas, esmu nonācis gan līdz Latvijas otrai pusei – Cesvainei, kur esmu ticis līdz 19. gadsimta vidus Būmeisteru Jēkabam, ciltstēvam, kurš vēl uz saviem pleciem paspēja piedzīvot verdzniecības atcelšanu. Bet – Kurzemes puse tik tiešām ik pa laikam kaut kur parādās Būmeisteru sakarā, līdz ar to būtu ļoti interesanti par šo dzirdēt ko vairāk.

Būsiēt VĀRTOS arī šovasar?

Nu jau jābrauc kaut vai tādēļ, lai uzklaustu nostāstus par senčiem. Bet ja nopietni, tad no sirds ceru arī šogad ierasties uz šo brīnišķīgo pasākumu, kurā varu novilk kaklasaiti, vienlaikus zinādams, ka apkārtējiem šoreiz ir pilnīgi vienlaid, vai man tā kaklasaite vispār bijusi. Tas atšķir šo festivālu no pārējiem.

KRISTĪNE LOCIKA, dziesminiece, Austrasbērnu meistarklašu muzikālā vadītāja

ULDIS MEĻĶIS, postfolkloras grupas “Zari” ģitārists un Liepājas kultūras nama “Wiktorija” saimnieks

Gada nogalē iznācis grupas pirmais albums “Sazarotī”, kurš tika nominēts Mūzikas ierakstu gada balvai “Zelta Mikrofons”. Kopā spēlējat jau vairākus gadus un esat pieredzejuši mūziķi. Aicinājumu būt daļai no trešajiem VĀRTIEM Popē uzņēmāt ar lielu prieku. Par ko ir šis prieks?

Vispirms jau, protams, ir prieks par jebkuru piedāvājumu spēlēt. Tas nozīmē, kas tas, ko tu dari, kādam ir vajadzīgs. Bet šajā gadījumā prieks ir arī par ielūgumu tieši uz Popi. Tik daudz ir dzirdēts un redzēts, bet nav tur būts. Nezāļu ravēšana no estrādes dienu pirms lielkoncerta... Gribas redzēt, kā ir izdevies iekustināt lietas, kā tas tagad attīstās, uzņemot lielāku jaudu.

Esat sekojis līdzi, pamanījis VĀRTU procesus. Kā Jums šķiet, kāpēc tieši liepājnieki nevis radoši ļaudis no tuvākas apkaimes ir tie, kuriem ir izdevies dot spēcīgus impulsus Popes kultūras dzīves, estrādes atdzimšanā.

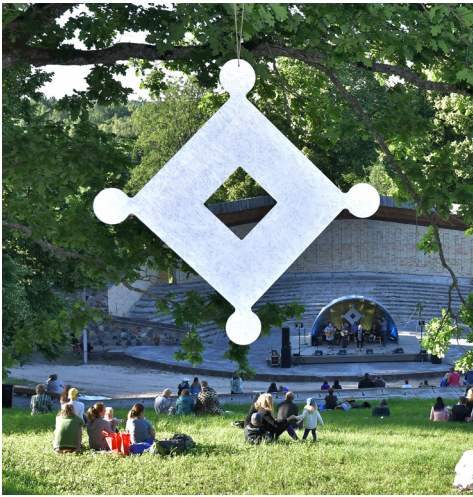
Tas ir līdzīgi kā liepājniekiem ar jūru. Kad atbrauc rīdzinieki, viņi vienmēr to novērtē, bet, dzīvojot Liepājā daudzus gadus, mēs pierodam un aizejam reti. Ar Popi, domāju, ir līdzīgi. Un Maija... Maija un viņai līdzīgie redz skaistumu pat zem lielas sūnas.

Vai Jūsu izlolotais kultūras nams Wiktorija arī ir stāsts par spēju saskatīt skaistumu zem sūnām?

Jā... Tas ir stāsts par mēģinājumu telpām mūziķiem Liepājā, kuras atrast nav vienkārši. Kur nu vēl ģitāristu lielansambli piecpadsmit cilvēku sastāvā. Šīs ir kādas piektās telpas, visās esam spēlējuši vairākus gadus, kādu laiku bijusi vairāk bohēma, kādu mazāk, bet kurināt lielu zāli tikai tāpēc, lai vienu reizi nedēļā paši muzicētu... Tā sākām. Cilvēkiem patīk, viņi redz telpas potenciālu. Tagad, kamēr runājam, skatos uz jauniešiem, kuri mēģina rītdienas izrādi. Pie mums mēģina mūziķi, divu teātru kolektīvi, regulāri notiek pasākumi apmeklētājiem. Tas, kas pirms diviem gadiem bija sapnis, ir šodienas realitāte.

Jums ir izdevies savu bohēmu...

- ...pārvērst tādā nopietnākā pasākumā.

ULDIS LUKŠEVICS, arhitekts

Dullo dauku festivālu VĀRTI Popē apmeklēju kopā ar sievu un bērniem. Pavisam nesen nopirkām grupas “Zāle” disku un mūsu trīs ar pus gadus vecā meitiņa, atpazinusi mūziku, teica, ka mums noteikti Popē vēlreiz jāatgriežas. Viņai festivāls asociējas ar saldējuma ēšanu pie ugunskura un koncertu, kurā varēja skraidīt pa soliēm. Baronu kapi, brīvdabas estrāde, muižas monumentālās celtnes... Brīnumaini, ka latvieši tomēr spēj apvienoties un kopīgi dot vietai jaunu elpu. Izcila vieta un vienkāršs, cilvēcis festivāla izpildījums - saņemām vairāk nekā bijām cerējuši gūt!

Šogad VĀRTI iegūs kādu vēl nebijušu paplašinājumu – viss sāks notikt, kad Popes kalnu pieskandinās plašā Austrasbērnu saime – jau nedēļu pirms pašu VĀRTU vēšanas. Gatavosiet muzikālu programmu, kuru klausītāji dzirdēs VĀRTOS sestdienas, 21. jūlija, vakarā. Kas tajā skanēs?

Austrasbērni jau ir ģimene, kura izlīdzdojusi pa malu malām, tāpēc nometnē ceru piedzīvot šo salīdzinošas, tikšanās un kopā būšanas prieku. Plānoju darīt visu, lai kopā mēs sagatavotu pārsteigumu sestdienas vakaram. Kā jau pārsteigumā, visu nedrīkst iepriekš izstāstīt, bet pačukstēšu, ka tur noteikti skanēs gan Imants Kalniņš, gan pašu austrasbērnu (un ne tikai) dziesmas.

Nometnē gaidīti ne tikai Austrasbērni, bet arī citi dziesminieki, kuri jūtas piederīgi Austrasbērnu ciltij. Vai tā?

Pie Austras, tikpat gaidīti kā bērni, vienmēr bijuši arī bērnu draugi. Tāpēc gaidīsim ikvienu, kuram patīk austrasbērnu gars, kurš rada dziesmas un kurš gribētu, lai viņa dziesmas tiktu kopīgi, jaunās skaņās izpildītas! Lai viss izdotos un varētu sagatavot aranžējumu, būtu jauki dalībniekiem pieteikties un iesūtīt savas dziesmas jau laicīgi! O, gaidu vasaru, siltu laiku un muzikālu piedzīvojumu!

NORMUNDS KALNIŅŠ, mūziķis, Liepājas teātra muzikālais vadītājs

Trešos VĀRTUS vēršim ar dzejnieces un VĀRTU režisores Maijas Kalniņas grāmatu “Adrese – tepat blakus” un koncertu, kurā skanēs Jūsu aranžētas vairāku komponistu dziesmas ar Maijas tekstiem. Tās izpildīs Liepājas teātra aktieri – Agnese Jēkabsons, Viktors Ellers un Zanda Štrausa. Būdam ļoti aizņemti teātrī un pedagoga darbā, piekritāt...

Maija ir man labs draugs un viņas teksti man ļoti patīk. Tas ir tas, ko varu pateikt šobrīd.

Savulaik kopā ar Mārtiņu Freimani spēlējāt grupā “Tumsa”, no tiem laikiem Jūs sauc par Kalnu. Savukārt Dullo dauku festivāls VĀRTI dzima kā notikums caur kuru kādam citam Kalnam – Popes brīvdabas estrādei, kas 20 gadus bija klusējusi – top atdota balss. Kalns nāk palīgā Kalnam?

Drīzāk Kalniņš nāk palīgā Kalnam. Par Kalnu mani savulaik iesauca Mārtiņš, tagad, ja kāds mani tā vēl sauc, tad zinu, ka esam pazīstami jau ļoti sen.

Un ko pats vēlaties saņemt VĀRTOS?

Pozitīvas emocijas, foršu kopā būšanu!

MAIJA KALNIŅA, dzejniece, Dullo dauku festivāla VĀRTI režisore

“Adrese – tepat blakus” – trešie VĀRTI šogad Popē un Liepājā kopā vēršies ar Tavas pirmās grāmatas vākiem. Liepāja un Pope, Pope un Liepāja. Adrese - tepat bakus?

Adresēm, kuras manas dzīves adrešu grāmatīnā ierakstītas man svarīgo adrešu sadaļā “Tepat blakus” nav nekāda sakara ar kilometriem, jūdžiem un citām garuma mērvienībām. Tās vieno tikai un vienīgi tuvums, kurš rodams citos parametros. Tās ir vietas, cilvēki, procesi un sajūtas. Šajās adresēs mīt un rodams tas, kas mani pašu dara tuvu, tu vāku sev – esot ar šiem adresātiem vienā pasaules laikā un telpā. Pope visnotaļ noteikti tāda iraid. Arīdzan Liepāja. Tādējādi jā. Te-pat blakus. Man. Un viena otrai.

Pēc Tavas grāmatas ļaudis taujā jau labi sen. Teici, ka pērn – otrajiem VĀRTIEM izskanot ar Kārļa Būmeistera, grupas Matters un Tavu koncertstāstu “Laiks mūsu ir upe” – sajūti vēlmi to radīt. Kāda tā būs?

Ja ilgāku laiku šāda doma mani vienkārši dažkārt apciemoja – izdot savu grāmatu, tad pilskalnā sajutu – ka ir laiks. Tās laiks ir klāt. Vēlos vienā grāmatā apkopot visu, ko līdz šim esmu rakstījusi un sajutusi pasaulē laižamu. Tas nebūs pieteikums pasaules literatūrā, tas būs mans sakāmais pasaulei. Grāmatā vienkopus sadzīvos mani senāki teksti

Intervēja: Ilze Meiere, foto: Aivars Kesteris, Ansis Klucis, Egons Zverts un publicitātes.

ar pavisam jauniem, dzejteksti un prozteksti, kā arī teksti, caur kuriem vienkārši esmu kādā brīdī nosaukusi vārdā sev būtisko. Grāmatas ilustrācijas veidos manas mammas Birutas Bensonas gleznas. Mana mamma un viņas radītais pilnīgi noteikti ir vēl viena ļoti svarīga adrese – manā adrešu grāmatīnā – tepat blakus.

MAIJAS KALNIŅAS VĀRTU *dienasgrāmata*

Kad pērn Ukaduks jeb žurnāliste Inga Ozola man pavasara vidū piedāvāja vienu nedēļu savas dzīves fiksēt dienasgrāmatā – Latvijas Radio projektā “Latvijas dienasgrāmata” – un nosauca nedēļas datumus, es sapratu, ka man dota unikāla iespēja ne tikai būt vienai no tiem Latvijas ļaudīm, kuri pierakstīs savu laiku – bet arī to, ka minētā nedēļa sakrīt ar vienām no mana gada īpašākajām nedēļām, proti, tas ir laiks, kad pasaulē dosies mūsu, četru spīganu, auklētais notikums – Dullo dauku festivāls VĀRTI.

Darbu duna tonedēļ bija, maigi sakot, dulla. Taču es ar lielu prieku radu laiku, lai šī nedēļa nepaliktu tikai sajūtās, bet arīdzan tiktu fiksēta vārdiem. Jo tādējādi man bija iemesls ne vien baudīt savu laiku, bet arī saukt to vārdā. Ne vien ļaut, lai tas iekūst manā ceļā, bet, rakstot – pārkausēt sevi šajā laikā un laiku sevī taustāmā veidolā. Vārdā. Vai tad vārdus var sataustīt? Var. Ja tos izdodas palaist pasaulē, kur tos lasa vai sadzird vēl kāds – ir notikusi satikšanās. Un satikšanās ir mirklis, kurā kāds viens pieskaras kādam otram. Es savam laikam. Baltai papīra lapai. Un Tev. Turpinoši taustāmi.

PIRMDIENA, 17. JŪLIJS

Reizēm nedēļā ir astoņas dienas. Reizēm – tikai viena.

Mans laiks reti iekļaujas laika sistēmā – nedēļas piecas darba dienas un divas brīvas. Kopš brīža, kad esmu pati sev darba devēja un ņēmēja – mani darba cēlieņi un ritmi veidojas pēc pavisam citiem parametriem. Dažkārt no pasākuma uz pasākumu, kurus rīkoju, vadu. Reizēm no teksta līdz tekstam, kurš uzrakstāms sev vai pasaulei par prieku. No sajūtas uz sajūtu, kā gribas un kā varu savu laiku dzīvot.

Šīs nedēļa pirmajai dienai vairāk ir svētdienas daba. Nupat novadītās kāzas tepat Kurzemē un steigts uz draudzenes kāzām Vidzemē – kāzu prieki iekrājuši sagurumu, kuru esmu nolēmusi pirmdienā pārvērst jaunā spēkā. Spēks būs vajadzīgs, jo šamās nedēļas nogalē – liels un jaudīgs notikums – dullo dauku festivāls VĀRTI netālu no Ventspils – Popē. Tas ir mūsu četru dullu meitu izauklēts pasākums, kurš notiks jau otro vasaru. Intensīvāk, vai ne tik ļoti – tā rīkošanai veltīts pusgads un nu ir klāt pats finišs. Tāpēc pirmdiena, lai tiek izbraukšanai ar velosipēdu, lūkojot, kā Liepājā beidzot zied liepas, rāmai pastaigai pa Liepājas Pētertirgu, noskaidrojot, kas ienācies Latvijas vasaras dobēs, mežos un laukos. Pirmdiena paiet – laistot istabas puķes un mēģinot nedomāt neko. Tā gluži neizdodas, taču domas, sajūtas un noskaņas tiek pārmitas, pārskanotas un gatavas. Dullo dauku nedēļai.

OTRDIENA, 18. JŪLIJS

Mirklis ir vērts vien tad, ja to dzīvo.

Lai arī esmu lielā mērā sava laika pavēlniece, manā laikā, ritmā un pienākumos ir arī manas ģimenes, dēlu un vīra, mūsu māju skais tie pienākumi. Tāpēc, paralēli darba čatam ar pārējām Dullo dauku festivāla VĀRTI rīkotājām, mēģinu saprast, kas jāizdara mājās, lai tad, kad trešdien došos uz Popi – dēlam būtu drēbes samazgātas un ledusskapī papildīts tas, no kā mani puīši pagatavos sev ēdienu. Lai arī viņi paši to it labi pieprot, manai labai sajūtai – kad dodos prom no mājās – labpatīk aiz sevis aizvērt durvis namam, kuru esmu atstājusi kārtībā.

Paralēli – zvani, e-pasti māksliniekam, skaņotājiem un citiem festivālā iesaistītajiem ļaudīm. Reaģēšana uz izmaiņām un mēģināšana pieņemt pārmaiņas bez panikas. Neplānoti izaicinājumi ir katra pasākuma neatņemama daļa, taču joprojām – izaicinājums visu tvert ar mieru. Ik reiz šķiet, ka bez tā mierīgi varētu iztikt. Lai arī tikai tāpēc pasākums ir dzīvs, ka tas top nerimstošs līdz pat tā izskaņai.

Dullo dauku festivāls VĀRTI šogad no manis sagaida ne vien rīkošanas darbus, man jāpaspeļ sagatavoties arī svētdienas koncertuzveduma “Laiks mūsu ir upe” norisei.

Beidzot pasaule un es pati dzirdēšu vienkopus tās dziesmas, kuras mūziķi Kārlis Būmeisters, Edgars Znitiņš radījuši ar maniem tekstiem. Tapis vesels dziesmu cikls, kurš radīts teju trīs gadu garumā, bet vēl gaida savu nākšanu klajā – pilnā apmērā.

Ir tīkams satraukums, ka grupas “Matters” dziesmas un mana dzeja skanēs Popes senajā pilskalnā, taču vēl jāpaspeļ sajūst un atlasīt tos, kurus no saviem tekstiem runāt pašai papildus tiem, kuri skanēs mūzikā. Šis, man ļoti svarīgais darbs, jau kādu laiku atrodas darāmo darbu saraksta pašā noslēgumā. Jo “nedeg” taču. Ehh, tur tas arī paliek. Arī šodien.

Aiz aizlaikiem un tālāki aiz tiem
Uz laipas ezerā, kam nebija vēl vārda
Es dziedāju, tu meti sienu zārdā.
Es kuru uguni un sildīju tev tēju
Tu piedzimi.
Es piedzimt nespēju.

Krīt zvaigzne atpakaļ
iz zemes – debesjumā.
Un labība dzen asnu
Dziļi, dziļi zemē.

Līdz iemācīšos es
Par sevi sev – es derēt.

TREŠDIENA, 19. JŪLIJS

Pulkstenis zvana agri un, kamēr vīrs steidz uz savu ik rīta peldi jūrā, uzvāru kafiju. Dēls vēl guļ un mums ir mazs mirklis, lai ar savu lielisko pārrunātu gaidāmās nedēļas vējus. Dēls gatavojas Eiropas čempionātam minigolfā, kurš notiks Zviedrijā, līdz tam jāpagūst gan dokumenti sakārtot, gan citas lietas sarūpēt. Pavadu vīru uz darbu, un pulkstenis man ziņo, ka man ir

tieši stunda, lai sakārtotu somās visu līdzī vajadzīgo. Tā kā esmu gana naska čemošanu krāmētāja, uz pulksteni nedusmoju, bet ķeros klāt. Laika sanāk vēl gana – gan vēl vienai kafijai, gan ar modušos dēlu pārrunāt. Tad gan – acis pārlaižu mājām, atvadu buča dēlam un lieku atslēgu aizdedzē savam mellajam kumeliņam – automašīnai.

Ceļš Liepāja – Ventspils man dikti mīļš. Posms, kur tas vijas cieši blakus jūrai, teju prasās braukt lēnām. To gan šoreiz nedaru. Esam paņēmuši autostopētājus no Lietuvas, kuri apceļo Latviju un vēl līdz pagriezienam uz Kolku aizvedami. Abi jaunieši Gintare un Andrius izvēlējušies nakšņot Latvijas mazapdzīvotās vietās un tagadīn no Papes ceļo uz Kolku.

Pope sagaida bišu dziesmām. Vasarai netipiskie vēsie apstākļi – ļāvuši liepām ziedēt vien tagad – jūlija vidū. Rau re, nākas teikt paldies aukstajam laikam, lai tagad – uz dullo dauku festivālu paralēli mūsu plānotajiem koncertiem – notiktu bišu dziesmu svētki. Kad ieraugi rūgtuma jēgu, tas top salds.

Darbi gaida. Un darbu darām. Līdz vakaram te saradīsies prāvs brīvprātīgo draugu pulks. Estrāde jāsapucē, norādes viesiem uz katras ceļmalas jāierok. Ēdiens jārupē un visu jau neuzskatīt.

Vakars nāk tīkamu fizisku nogurumu, ar saulrietu Rindas upē un vienas no festivāla rīkotājas – Daces rūpētu gardumu – vārītām cūku pupām. Prasās izslēgt telefo-

nus un datorus, un ļauties vakara mieram, Popes meža ieskaustajā namā, kurš uz šīm dienām kļūs par mūsu štābiņu.

Miers
Kad lieti līs Nu un kas
Tirgus valsis
Laiks tevi redz Zemes rīts
Tilti šonakt slēgti Tāpēc ka tu Tāpat vien
Dauka

CETURTDIENA, 20. JŪLIJS

Horizonts ir iedomāta līnija.

Pulksten 4 modinātāja zvans klauvē pie mana miega. Braucu uz Rīgu, lai atsauktos Latvijas Televīzijas aicinājumam – pastāstīt par dullo dauku festivālu raidījumā “Rīta Panorāma”. Dullo dauku – rīkotāju štābs atrodas meža ielokā, pie Rindas upes un agrais rīts novēlē veiksmes ar elpu aizraujošu miglas deju virs upes ūdeņiem un sakās gaidām atpakaļ.

Televīzijā sagaidu Kārli Būmeisteru, ar kuru kopā ļaujamies desmit minūtēm TV ētera, ko pieskandinām gan ar informāciju par gaidāmo notikumu, gan ar Kārļa dziedātu dziesmu iz mūsu kopēji radītā dziesmu cikla.

Jau pusdienas laikā esmu atpakaļ Popē, pārvelku drēbes un metos iekšā rosībā. Tik daudz praktisku, saimniecisku darbu vēl darāmi, to saraksts ir garš, taču – tas ir tik kaifīgi, kopēji visiem steigt, krāsot, rakt, iepirkt, veidot. Draugi – dullie daukas – mūsu palīgi pamazām ierodas klāt no Rīgas, no citām Latvijas vietām un mūsu komanda kā varens bišu strops rosās. Tikām īsto bišu miljoni – san virs mūsu galvām liepu gubās.

Vakarā dodamies visi uz Ventspils jahu ostu, kur Ilze, viena no mūsu dullajām daukām – sarīkojusi varenu pārsteigumu –

izbraucienu visai komandai jūrā ar kuģīti. Kuģa kapteinis Dainis Briedis – ir kolorīts un interesants cilvēks, kurš apceļojis visu pasauli, tagad sapratis, ka Ventu gan vēl uz šī planētas nav izpētījis. Nopircis kuģi un ļauj ļaudīm kopā ar viņu to darīt. Saulriets pie Staidzenes krastiem, mūsu dziesmu pavadīts, dāvina fantastisku noslēgumu garajai, bet tik ļoti skaistajai dienai. Mūsu vadmotīvs – ka, Vārtus verot un darbus darot – primārs ir mūsu pašu esības prieks un tikai tādējādi spējam to dot ļaudīm un pasaulē, nenoriet reizē ar sauli. Tas vēlreiz un vēlreiz apliecina, ka ir dzīvāks par dzīvu.

PIEKTDIENA, 21. JŪLIJS

Ļaut laikam mūsos piepildīties.

Kas gan tas ir par brīnumainu spēku, kurš ir blakus, lai visi plānotie, jaušie un nejaušie darbi tiku pabeigti precīzi sekundi pirms sākuma. Par to turpinoši brīnos katrā pasākumā, kuru rīkoju. Nezināmo lielumu un vienību ir tik daudz, ka saplānot visu pa sekundēm iepriekš ir neiespējami. Un tomēr – tas vienmēr notiek. Vienmēr – mazu mirkli pirms – viss ir gatavs notikumam.

Tā arī šoreiz. Dienas vidū vēl skrejam kā bites pa stropu, netīrām kājām, rokām. Darbi rodas klāt un atkal klāt, ir brīdis, kurš satraucoši liek domāt, ka nepaspēsim... un tomēr. Pāris minūtes pirms atklāšanas – smaržīgiem mazgātiem matiem, baltiem dullo dauku krekliem mugurā – veram savus otros VĀRTUS.

Lūgušas simboliski šos Vārtus mums atvērt pašiem popiņiem – kurus pārstāv Popes folkloras kopa “Pūnika”, klauvējam un viņi atver. Cik tas ir svarīgi. Nebrist iekšā neaicinātam, iet tuvu un gaidīt un sajūst, vai maz drīkst. Lai arī mūsu mērķi šķiet tik svarīgi pasaulei, jāsaprot, ka popiņi te mierā dzīvojuši un mūsu dullums var šo mieru patraucēt. Tāpēc mēs lūdzam, atveriet, te dullie daukas. Un priekpilnām sirdīm popiņi saka – nāciet, mēs jau arī dulli. Un sākas. Sākas dziesmas, brīnumi, satikšanās un atkalredzēšanās, deg uguņi uguns-kuros, Zirgu stallī klāts balts galdaus uz galda. Plūškoka dzēriens smalkās glāzēs un bukstiņbiezputra, sklandu rauši - spēkam.

Tad ļaudis, smaržīga siena smaržas apmīloti, ļaujas. Ļaujas vietai, laikam un dziesmām. Haralda Sīmaņa, Ilzes Gruntes, Zanes šmites dziedājumiem Zirgu stallī un pēcāk – Pūku pļavā pie uguns-kura vienam pēc otra. Jo šeit sabraukuši dullie daukas, kuru esība ir dziedāt. Austrasbērni vēl Austriņas gudrību – noaut kājas un atpīt sirdis. Un jau simto reiz kā pirmo – tiek dziedātas dziesmas. Līdz rīta šausmai.

SESTDIENA, 22.JŪLIJS

Tuvplāns. Iet tuvāk. Šim rītam ir tāds uzdevums. Jo dullo dauku festivāla otrā diena sākas ar dziesminieku tuvplāniem. Maziem koncertiņiem muižas parka zālajos. Viens pēc otra dziesminieki iet tuvāk saviem klausītājiem un klausītāji dziesminiekam. Lai arī man gribētos gulēt zālītē un ļauties šim tuvumam, paspēju noklausīties vien Arni Čakstiņu un lietuviešu meiteni Vaivu. Pricājoties par atmosfēru un ļaužu sajūtām, atstāju tuvplānus un dodamies *šeptēt*, lai arī pārējie koncerti ritētu bez aizķeršanās un ļautu laikam mūsos piepildīties.

Dziesminieku lielkoncerts pulcē daudz klausītāju, pērn modinātā estrāde gavilē un dara savu darbu, savu estrādes uzdevumu – tā skan. Grupas “Zāle” koncerta laiku pavada rietoša saule un tā maģija, kas virmo Popē kopš festivāla atklāšanas un nu jau teju sataustāma fiziski. Tā neiespējami atstāstāma. Taču tās esība Notikumā ir galvenais jāvārds un galvenais tāpēc uz jautājumu – kāpēc gan šādi notikumi rīkojami. Blakus latvieši valodai šajos VĀRTOS skan romu, krievu un lietuviešu valodas, apliecinot, cik telpa kļūst pilnīga, kad vārtus veram patiešām plašus. Ne vien uz sevi, bet uz pasauli.

Diena noslēdzas ar nakts mistērijām, dzīvas uguns sildītām. Apmeklētāji neizklīst, bet bauda vēl ilgi naktī – dziesmas, vietu un laiku. Un, kas pats svarīgākais – paši sevi.

Sēdu pie uguns-kura un baudu sajūtu, kura apliecina. Esmu savā vietā. Un savā laikā. Nav neviena lieka jautājuma, kādēļ ir vērts. Tie kļuvuši par vienu vienīgu atbildi – ES ESMU. Kā var tik maigi nebūt, maigi būt! Es neuzdošu jautājumus, kāpēc dzīvoju.

SVĒTDIENA, 23. JŪLIJS

Ja laiks mūsu ir upe, tad ūdens tajā vien tad ir silts, kad mēs neesam šīs upes krasti, bet – tilts...

Svētdiena. Šķiet, ka 23. jūlijs. Kalendārs nav mūsu sabiedrotais. Pienākusi tā diena, ko ilgi esmu gaidījusi. Kārlis tuvojas Popei. Beidzot dzirdēšu piecu gadu darba rezultātu. Kārlis ir radījis dziesmas ar maniem tekstiem. Senais Popes pilskalns – tā bija pirmā vieta, kas mūs sauca, kas čukstēja mums – kā būt Popē. Gribo viņam pateikt, paldies, par to, ka sauca! Izrādās, viņš ne vienmēr ielaiž. Pagājuša gadā neizdevās uzrīkot vienu pasākumu milzīga lietus dēļ. Arī šorīt notika pārpratums. Aparatūru, kas bija jāizliek pilskalnā, nonāca estrādē. Labi, ka puīši bija profesionāli. Tas apliecina, ka kalns laiž pie sevis pamazām. Man ir liela sirds atbildība. Vai mana sadomāšanās, ka es šeit varu runāt savus tekstus, vispār notiks. Ar ko vēl šī diena ir īpaša?! Gaidot VĀRTUS, man vīrs solīja, ka viņš būs klātesošs. Vīra klātesamība man ir īpaša. Mirkli pirms VĀRTIEM, viņš saka, ka būs. Daudz vārdu ir rakstīti manam cilvēkam, manam vīram. Prieks redzēt, ka cilvēki nāk pie kalna. Sirreāli redzēt, dzirdēt mūziku te skanam. Mūziķi *feini* apmulsuši.

Kārlis sāk stāstīt stāstu, dīvaini, tas vairs nepieder man, tas pieder pasaulei. Iet un veido jaunas formas, katrs skatītājs paņēma ko savu. Tas ir ļoti skaisti. Savu dažādību vajag turēt godā un nebaidīties no pārējās dažādības, kas pasaulē, tikai tā mēs varam būt pilnasinīgi. Kalns mums to ļāva šajā stundā piedzīvot. Kalns apliecināja, ka Jūsu dullums ir vietā, tā nav tikai cilvēciska sadomāšanās par domāšanas saullēktu, ko jūs te sludināt!

Viss ir viens – dullais dauka nav gājis bojā, dullais dauka ir nācis dzimt!

prast
vasarot, ziemot un rudenot
brist laikā iekšā un pavasarot
kaudzēm, pa druskaļ vai pilniam
bet iekšā. pavisam un nebēguļot.

prast
vakārēt, krēsnot un nosūbēt
vīstot pie viena un noziedot

tā noziedot, ka elpa raujas ciet
tā mirt. kā piedzimstot.

Foto: Maija Kalniņa, Indra Kempe, Aivars Kesteris

Kalna politika. DACE VAŠUKA

Pārkārušas kājas pāri Lazdienes pilskalna malai, rudens saulē gulējām uz 21. gadusimtā tapuša labiekārtojuma. Izsapņojām “Gaismas kapsulu” – Ventspils bibliotēkas 95-gadei veltīto dokumentālo filmu (2015), kura saveda mūs kopā ar filmas aizkadra balsi – liepājnieci, dziesminieci un dzejnieci Maiju Kalniņu. Pabeigusi filmu, Dace aizgāja no darba Ventspils laikrakstā “Ventas Balss” un izvēlējās kāpt Popes kalnā.

2016. gada ziemā dzima ideja par VĀRTIEM, paralēli – doma par Popes muižas biedrības izveidi. Kā atceries to laiku?

Atceros Tavu priekšlikumu uzrunāt Maiju un uzaicināt dziesminiekus uz Popi. Lai arī doma par biedrības dibināšanu un aicinājums uz aktīvāku vietējo iedzīvotāju iniciatīvu vispirms nāca no Ingas Aulmanes, kura tur rūpi par tūrisma attīstību novadā, tieši šis bija spēcīgākais impulss mobilizēties biedrības dibināšanai, projektiem un pirmajām talkām Popes estrādē. Savukārt saimnieciskā plāksnē to aktivizēja gaisotne, kādā notika novada teritoriālā plānojuma izmaiņu sabiedriskā apspriešana – iedzīvotāju kūtums.

Tu esi studējusi politikas zinātnei. Vai bieži pārmaiņu procesi sākas no apakšas?

Tas ir ideālais modelis. Tā tam vajadzētu būt. Cilvēki lokāli vai profesionāli katrs savā nozarē vislabāk apzinās vajadzības, izprot problēmas. Tomēr nereti tieši tie, kuru rokās jau ir koncentrēta vara, veido sabiedriskās kustības, lai tā pasvītrotu savus – ne vienmēr ar patiesām sabiedrības problēmām un vajadzībām saistītus – mērķus. Šādas organizācijas tad kalpo kā sabiedriska pamatojums viņu mērķu realizācijai. Atceros savas cienījamās pasniedzējas Ilzes Ostrovskas jautājumu mums – studentiem – par to, kas mūsaprāt valda pasaulē? Mēs savā naivumā toreiz atbildējām – tautas ievēlētas valdības. Taču *de facto* valda korporācijas un organizācijas, kas filigrāni nemanāmi veido demokrātisku valstu politiku.

Protams, ir gana daudz pozitīvo piemēru, kur mazas cilvēku grupas ir izdarījušas lielas lietas savā reģionā. Tiesa, pietrūkst spēja sadarboties – apvienoties Latvijas mērogā. Dibinot Popes biedrību, sanācām kopā ļoti atšķirīgi cilvēki un līdz ar to dabiski radās iespēja domāt plašāk nevis paņemt tikai sociālo jautājumu, kultūras vai sporta jomu. Mums nav mērķis tikai atjaunot estrādi, pakāpeniski liekam kopā visu, kas vietējai Popes sabiedrībai ir aktuāls. Mēs nenorobežojamies un nekliežam pret pašvaldību, ka viss pirms mums bija slikti, jo tā nav. Arī pašiem ir jāsadarbojas un jāsarunājas.

Tavs darbs biedrībā “Popes muiža” rezultējās lēmumā kandidēt pašvaldības vēlēšanās. Tiki ievēlēta.

Veidojot Popes attīstības stratēģiju, saskāros ar ļoti garo lēmumu pieņemšanas un realizēšanas procesu, ja esi sabiedriskās organizācijas pārstāvis vai iedzīvotājs. Ja vien neejam koruptīvu ceļu. Pat ja ne tieši koruptīvu, tad ar domu – re, kur man draugs vai paziņa, es caur viņu sarunāšu, nokārtošu. Sākot darbu biedrībā, man nebija doma kandidēt (kaut pēc tam biedrības aktivitātes ļaužu valodās tieši ar to tika skaidrotas). Pērn pavasarī ilggadējais un aktīvais Ventspils

“VĀRTI ir dziļi personiski manas iekšējās transformācijas aspektā, bet priekš manis VĀRTI ir arī Popes pārtapšanas ceļš.”

novada politiķis Māris Dadzis man piedāvāja kandidēt kopīgā sarakstā un, biedrības kolēģu atbalstīta, piekritu.

Redzu, ka Ventspils novada domē ievēlētie deputāti ir gatavi strādāt ar interesi par attīstību, ne vien apstiprināt birokrātiskas prasības. Dažkārt mums vairāk jāapzinās, ka deputāti ir tiesīgi virzīt izskatīšanai tieši tos jautājumus, kuri ir svarīgi sabiedrībai, cilvēkiem nevis sistēmai, birokrātijai. Jāpiekrīt arī novada domes vadītājiem, ka tas slogs, ko dažādas regulas, ministra kabineta noteikumi un likumi uzlikusi pašvaldībām ir tik liels, ka administrācijas darbinieki ir spiesti strādāt ne tik daudz uz tām praktiskajām lietām, kas patiesi laukos ir vajadzīgas cilvēkiem, bet gan pareizi sakārtot papīrus.

Savu pieredzi politikas jomā esi audzējusi kopā ar cilvēkiem, kuru vārdi komentārus neprasa. Piemēram, tādi politiķi kā Dana Reizniece-Ozola ir tavi skolotāji un bijušie darba devēji. Ko ieguvi, ļaujoties pārmaiņām savā dzīvē?

Lielāku iekšēju brīvību un apliecinājumu tam, ka politikā var ne tikai ar melnajiem, bet arī ar baltajiem zirdziņiem – sakot, kā ir; nesolot to, ko nevar apsolīt; nenomelnot oponentu; neejot ar nostāju „pret”, bet runājot par to, ko es varu, ko es daru, kādi ir

mani ideāli un mērķi. Asiņainajai cīņai par to, kurš politiskais spēks dabūs sev vairāk vietu Saeimā – jā, tai, protams, ir ļoti liela nozīme, ja mēs skatāmies no klasiskās politikas teorijas. Iegūstot vairākumu, vari realizēt savus ideālos mērķus, bet, kā es šobrīd redzu, visa pamatā tomēr ir cilvēks. Jautājums ir, cik katrs pats esam brīvi savā izvēlē teikt taisnību un balsot tā, kā jūtam un redzam. Nedomāju, ka vietējās pašvaldības līmenī valda tādi pat nežēlīgi politikas noteikumi, kā nacionālajā. Lai arī mazliet alos, kopumā jāsaka, ka Ventspils novada domē nav tāds politiskais zvēru dārzs un ir iespēja diskusijai, risinājumiem un kompromisiem.

VĀRTI mums, četrām rīkotājām, tiešām ir bijuši vārti – gan pirmie, gan otrie. Kādi tie ir bijuši priekš Tevis?

VĀRTI ir dziļi personiski manas iekšējās transformācijas aspektā, bet priekš manis VĀRTI ir arī Popes attīstības ceļš. Man ir ļoti, ļoti būtiski apliecināt pasaulei un gūt apstiprinājumu sev pašai, ka Popē ir potenciāls – estrādei, videi, ēkām... Es gribu dot sev un cilvēkiem iespēju smelties iedvesmu no tā.

Par pirmajiem VĀRTIEM mēs pašas nezi-

nājām, kas tur būs un kā sanāks, un vēl jo vairāk par otriem... Lai arī brīžiem likās, ka plānus nemaz nevarēs realizēt, viss tomēr notika. Radās palīgi un sponsori, informatīvie atbalstītāji. Man ir sajūta, ka tādejādi pasaule apliecina, ka virziens ir pareizs.

VĀRTIEM dzimstot kā dziesminieku pasākumam, kurš pulcē gan Austrasbērnus, gan citus dziesminiekus no visas Latvijas, otrajā gadā rasts ne vien jaudīgs vārds “Dullo dauku festivāls”, bet arī paplašinājums – Popes pilskalnā izskanēja Kārļa Būmeistara, grupas “Matters” un Maijas Kalniņas cikla “Laiks mūsu ir upe” pirmatskaņojums, Popes muižā – Ainas Kalnciemas klavesīns... VĀRTU gadījumā redzam, ka Liepāja un Ventspils spēj sadarboties.

Skanēs banāli, jo pēdējā laikā visi par to runā, bet tajā ir tik dziļa jēga – nesacensties, bet meklēt saskares punktus, vienam otru papildinot. Jā, es domāju, ka tas ir gan VĀRTU, gan biedrības “Popes muiža” tāds īpašais aspekts. Es nezinu vēl otru sabiedrisko organizāciju, kurā ir sanākuši kopā tik dažādi cilvēki! Kā mums iet apspriedēs! Tomēr mums izdodas salāgot viedokli! Pat ja savreiz viens aiziet apvainojies uz otru un ir pārliecībā par savu taisnību, tad neredzi bijis tā, ka notikumi pierāda, ka taisnība bijusi abiem. Tas pats VĀRTOS – kā mums

Mirklis no fokusgrupas diskusijas 2016. gadā. Top vietējās sabiedrības virzīta Popes attīstības stratēģija.

Foto: Kristīne Locika.

Veras pirmie VĀRTI. 2016. gada augusts, Popes estrāde.

Klāt baltus galdus un cienāt talcniekus ar gardu zupu - viens no Daces talantiem. Baltā talka Popes estrādē - 2017. gada maijs.

Politike. Ventspils novada domes deputāte.

**“..man aizvien kā
dullajam Daukam
gribas mainīt
priekšstatus par to,
kāda ir cilvēku vieta
un loma vietā, kurā
viņi dzīvo.”**

izdevās sapludināt otrajos VĀRTOS kopā tik dažādas lietas?! No tā, manuprāt, ieguva gan dziesminieki, gan profesionālie mūziķi un, protams, klausītāji!

Popes sabiedrība nedz VĀRTUS, nedz biedrības “Popes muiža” aktivitātes neuztver viennozīmīgi. Sastopamies gan ar vietējo ļaužu atbalstu un sirsnību, gan aizdomīgumu un ķircināšanu: “Uz priekšu! Nesiet nu to Laimes lāci!”

Laimi uz Sūnu ciemu Laimes lācis neaiznesa, beigās katram pašam bija jāņem slotas un lāpstas rokās...bet par neizpratni runājot un pat nosodījumu, kuru laikam jau es vissmagāk esmu izjutusi dēļ vēlēšanu aktivitātēm...

Jā, brīžiem ir gribējies mest *plinti krūmos*, tomēr arvien no jauna apziņos, ka vienīgais atskaites punkts ir mana sirdsapziņa. Cilvēkiem mēdz pietrūkt informācija vai tā ir maldīga – mēs ļoti labi zinām, kā rodas baumas...Un galu galā karam patiesi ir sava taisnība un nav teikts, ka manējā ir īstāka vai pareizāka par cita taisnību. Protams tai pašā laikā man aizvien kā dullajam Daukam gribas mainīt priekšstatus par to, kāda ir cilvēku vieta un loma vietā, kurā viņi dzīvo. Popes, kā jebkuras citas vietas, attīstība ir atkarīga ne tikai no tiem, kas Rīgā sēž un kas Ventspilī novada domē strādā vai pagasta pārvaldi vada. Vienlaikus tā ir atkarīga arī no katra paša. Tāpēc es priecājos par jebkuru, kurš domā līdzīgi un dara.

Lielākās vietējo aizdomas ir par to, ka biedrība “Popes muiža” vēlas uz kopējo resursu rēķina iedzīvoties. Nauda un materiālās pasaules labumi arvien ir likumsakarīgs rezultāts cilvēku sevis realizēšanai – mijiedarbībai ar pasauli. Kāda ir vīzija?

Kādēļ iestājamies par estrādes teritorijas savešanu kārtībā un gribam sakārtot muižu? Darām ar nolūku, ka tas viss cilvēkiem būs vajadzīgs un attīstīsies arī uzņēmējdarbība. Tas ir tas, ko mēs šodien saucam par radošajām industrijām, par ko runā visā Eiropā. Īpaši jau Latvijā radošās industrijas, uz zināšanām balstītā ekonomika var mūs izvilkt. Mums jāsaprot, ka tas ir pārprātums, ka daudzi saka – laukiem nav nākotnes! Tas laikmets, kurā atvēra lielu rūpnīcu un blakus uzcēla dzīvojamo pilsētīņu, ir aizgājis. Tehnoloģijas rada iespēju strādāt Ņujorkas biznesa centrā – fiziski atrodoties savā lauku mājā.

Nedomājot un absolūti dulli izsakot savu vēlēšanos, – kas lai priekš Tevis ir trešie VĀRTI?

Es gribētu, lai trešajos VĀRTOS jau mazāk sastopamies ar priekšstatu, ka piesaistām finansējumu kaut kādam Popē notiekošam lauku provinces tūdaļiņ-tāgadiņ pasākumam. VĀRTI ir festivāls, kurā saplūst kopā kvalitāte, radoši risinājumi un tāds mazliet *hipijisks* brīvais gars. Tas ir brīdis, kurā klātesošie var atļauties sarunāties ar sevi.

Vēlos, lai VĀRTI nes arī materiālu pienesumu, lai mēs katru VĀRTU rezultātā varam kaut ko konkrētu un skaistu uzbūvēt vai izveidot Popē. Ja pavisam traki, tad es gribētu, lai pēc nākamajiem VĀRTIEM varētu atvērt Popes muižas austrumu durvis un atjaunot verandu. Mēs gribējām pēc otrajiem, bet lai tad ir pēc trešajiem!

Ar Daci Vašku sarunājās Ilze Meiere.

Pie pirmajiem VĀRTIEM pieklauvēja dzejnieks Olafs Gūtmanis. Bijām pagodinātas par tādu viesi. Viņam bija daudz ko toreiz mums vēstīt. Un turpinoši iraid. Prasām padomu, jauši nejauši uzšķirtās Dzejnieka dzejas lapās. Otrajos VĀRTOS ieradās dullais Dauka. Vai – varbūt atradās – būtu precīzāk. Bijām dulli laimīgas, ka tā. Un dulli viņš turpina būt.

Trešos VĀRTUS gaidām. Kas pa tiem nāks. Kādi tie nāks. Taču vienu zinām. Turpinoši griezīsies debesis – spēļu vilciņš sīks. Birs zvaigznes jukušas un elpot... Elpot var. Un drikst.

Olafs Gūtmanis

Polārā zvaigzne

Es esmu ziemeļnieks; tā mana vadu zvaigzne,
Pēc kuras mūžs kā kompass saskaņots.
Viens virziens – ziemeļi – man zemes ceļā
Un debess ceļā dots.

Pret zvaigzni Polāro ar seju, domām, sapņiem,
Ar visu dzīvi; tā kā Zelta miets
Tā zvaigzne iedzīta ir manā debesjumā,
Un citi zvaigznāji tai riņķī iet –

Ir tas, kas manu zemes dzīvi zīlē,
Ir tas, kas cerības uz nemirstību vieš.
It visas manas pasaules un pasaulītes
Viens Zelta miets ap sevi riņķī griež.

Jau sen es esmu atspulgots tās zvaigznes staros
Tai rēnā spožumā, kas tumsā izkliedēts
Pa visu plašo ziemeļzemi manu.
Es vienmēr esmu gaismas apmirdzēts,

Kas nāk no Polārās, kas dzirkstī mūžam cauri
Kā mūžīgs sasalums, kā neizkūstošs sniegs.
Es esmu iemiets ziemeļzemē savā.
Un citas nevajag. Es esmu ziemeļnieks.

Jana Egle

man ir aizdomas
ka apvāršņa spožā līnija
patiesībā ir rāvējslēdzējs
starp debesīm un jūru
un saule ir tikai
zeltaina šķidruma pielijis burbulis
jūs tikai paverieties
kad laižas tā lejup un
izšķīst pa viļņiem
lai iesūktos mirdzošo zobiņu starpās
un man pavisam nopietni izskatās
ka tur tas kuģis pa kreisi no mola tālu selgā
ir slēdzis ko aizķert
un paraut to būšanu vaļā
nošvirkstēs vien un
skaidri būs redzams
kā neskaitāmi laimīgi dullie daukas
basām kājām bradā pa sauli
un zelta šļakatām šķīstot
bezrūpīgās rotaļās iet
es jau gribētu pasniegties
un atklāt jums patiesību
vienīgo īsto
bet rokas par īsām
sēžu uz mola šūpoju kājas
blenžu jūrā un
ceru kādreiz tiem piebiedroties

21.08.2007

Maija Kalniņa

Spēļu vilciņš

Pasaule, kas karājas kokā
Lēni griežas – es ņēru to rokā.
Es tikai uzpūšu elpu
Un man sajūk laiks ar telpu.

Reizēm nedēļā ir astoņas dienas,
Astoņas un nav liekas nevienas.
Gadu gadiem laika karogi plīvo,
Mirkļis vērts ir vien tad, ja to dzīvo.

Un vēl – ziniet – šoreiz tā prasās,
Nesaukt laimi vārdā, bet krāsās.
Vārdā sauktas lietas mēdz bēgt,
Kādam taču nāksies laimi uzzīmēt.

Griežas debesis – spēļu vilciņš sīks.
Birst zvaigznes jukušas.
Elpot var.
Un drikst.